

□ Tudom, hogy Rómát nem ez az intenció vezette a tervbe vett reformnál, de mindenki a maga nézőpontja szerint látja és ítéli meg a dolgokat és az eseményeket. Én ebből a szempontból örülök az újításnak.

A SZLÁV TESTVÉRISÉG.

□ A szláv ujságírók kongresszusra gyűltek össze minapában Petár Král székvárosában: Belgrádban. A prágai lapok — többek közt az elterjedt „Szvetozár“ is — számos képet hoz e kongresszusról, főhelyen mutatván be a jelenetet, mikor Péter Karagyorgye a kongresszus patriárka szakállu elnökének üdvözlésére siet. A szláv sziveket öröm tölti el. Képzeltükben már megvalósulva látják minden szláv bódító álmát — az egységes, nagy, hatalmas szláv világbirodalmat. Reszkess Európa. Két vég vár reád: vagy a germán esz meg — vagy a szláv fal föl. Persze, a szlávok azt szeretnék, ha ez a tisztesség nekik jutna osztályrészül s nagyban verik a dobot, hogy nemsokára ki is tüzik a pánszlávizmus dicső lobogóját, — mihelyt . . . nos — mihelyt el tudják intézni a nagy béka-egér harcot — egymás között. Mert egyelőre békén aludhatunk. A szláv ujságírók kongresszusán ugyanis — hiába folyt bor és pezsgő — hiába ölelte orosz a csehet, ez a horvátot, horvát a szerbet, szerb a lengyelt és a szlovént, ebből a hatalmas számú láncszemből nem lehet összeforrasztott lánc — mert az urak nem tudják eldönteni, „ki legyen dudás a csárdában?“ Az csak nagy számára hivatkozik, a lengyel és cseh régi kulturájára, fejlett iparára és kereskedelmére, a horvát viszont azt hiszi, hogy „horvát és az Isten“ s ezenkívül nincs semmi a földön, a szerb is bivatkozik bizonyára valamire, amivel bebizonyítja, hogy a szláv központ nem lehet más, mint a Král Petár székvárosa, Belgrád. Szentpétervár. Lemberg, Krakau, Zágráb, Belgrád, no meg a „Zlata Praha“ — az arany Prága — mind hivat-

vák arra, hogy a szlávok Mekkája legyen. De — itt látszik meg, milyen rossz lehetett Párisnak, mikor három erő közül választania kellett, ki kapja az aranyalmát. Páris végre is csak döntött valahogy, de az ő döntése idézte elő a híres trójai háborúságot. Nos, semmi sincs új a nap alatt, itt is csak a régi dolgok ismétlődnek: a belgrádi hírlapírói kongresszuson is kiütött a háborúság, Hej. régi igazság, hogy két dudás egy csárdában, két kard egy hüvelyben el nem fér. Így történt, hogy a kongresszusról az urak hosszú orral távoztak. A lengyel szidta a muszkát, a cseh mind a kettőt, a szerb a horvátot s vége a nótának: nem leszen vége mindaddig a háborúnak, miglen el nem jó az a dicső szláv Nagy Sándor, a ki a nagy csomót meg nem oldja! Ki hát a vezér a szlávok között. Mert őket nem a testvériség és a szeretet tartja össze, hanem a gyűlölet. Gyűlölik a nemszlávokat, de annyira viszont nem képesek egymást szeretni, hogy érdekeiket, törekvéseiket, álmaikat az összért áldozni tudnák. Annyi bizonyos, hogy ez a harc nem fog eldőlni a közel jövőben s így — mi — akiknek nincs szerencsénk a szláv népesaládba tartozhatni: még egyelőre nyugodtan, békén aludhatunk. Ha lesz is néha-néha zaj, ne ijedjünk meg, semmi az egész, csak: „Vajudnak a hegyek és megszületik a kis egér“.

S hogy ezeket papírra vetjük, eszünkbe jut egy esemény, ami az urnak nem 1911. évében, hanem jóval előbb, 997-ben játszódik le, mikor a hadvezérek vállukra kapván Árpádot, egyhangulag őt és utódait királyukká választották. Ugyan, vajjon mi lett volna, ha a hetek hajbakapva, perlekedni kezdenek a vezérségért? Mi? Talán ma — az úr 1911. évében — Szvatopluk nyitrai várán lengene a szláv zászló . . . □ De nem leng. A hét vezér tudott lelkesülni, egyet akarni s egy célért feláldozni egyéni hiúságukat. Ez az éppen, amit a szláv urak nem tudnak s úgy látszik még igen sokáig nem fognak tudni.

ZSIRKAY JÁNOS.

Ősz van a nádon.

A nádak közt még len-ruhában járok.
Vár szeretőm: a Hanyság néma csendje.
Tudom: barnuló, hullámos hajából
Koszorút köi én szép magyar fejemre.

Ropogva töröm ismeretlen útját.
Hétsövü, nagy Pán-fisztulát csinálok
S a titkos csend bódító mámorában
Néha egy-egy nagyot kiáltok.

De Nyugat felől kaján szelek jönnek.
A nád-húrokon vad koncertbe fognak.
S rémülve látom rőt buga-tengerén
Hideg arcát a szeptemberi Holdnak.

Titkos ködök futnak a táj fölött el.
Futok a városba halálraváltan.
Egy árván maradt szegény nádi rigó
Rikoltozva, hosszan kiált utánam.

Harsányi Lajos.